

GENEL LINUX KOMUTLARI VE KULLANIMLARI

Sık kullanılan linux konsol komutları ve açıklamaları

KOMUT	PARAMETRE (sık kullanılan)	AÇIKLAMA
ls	-l, -la, a	listeleme: bulunduğu veya yönlendirildiği dizindeki klasörleri listeler. Kullanılan parametrelerle birlikte, tüm dosyaları (gizli dosyalar dahil) sahibi, yetkileri ve oluşturulma tarihi gibi detaylara ulaşılabilir.
cd		geçiş: yolu gösterilen dizine gider. örn: cd /home bulunduğunuz dizinden home dizinine geçiş yapar.
pwd		İçinde bulunulan dizinin tam adresini gösterir.
cp	-a, -r	kopyalama: dosya ve/veya klasörleri, yolu gösterilen dizine kopyalar. komut kopyalanmak istenen dosya yada klasörün tam adresi örn: cp /home/deneme/test /home/deneme/belgeler
mv		taşıma/değiştirme: dosya ve/veya klasörleri, yolu gösterilen yere taşır. Konsol ortamında dosya ismi değiştirilmek istendiğinde yine bu komut kullanılır. örn: mv /home/deneme/test /home/deneme/test1
rm	-r, -rf	silme: hedef gösterilen dosya/dizini siler. örn: rm /home/pardus/test.txt örn: rm -r /home/pardus/test (test bir sizin ise parametre kullanımı olmadan işlem yapılamaz)
apt	install, remove, purge	apt kurulum/kaldırma aracı olarak nitelendirilebilir. Depoda mevcut olan uygulamaları kurmak, sonrasında kaldırmak için kullanılır. örn: apt install pinta(uygulama ismi) - uygulamayı kurar örn: apt remove pinta - uygulamayı kaldırır örn: apt purge pinta - uygulamayı sistemdeki tüm bağımlılıklarıyla birlikte kaldırır.
gdebi		kurulum: .deb (debian tabanlı paketler) uzantılı paketleri grafiksel olarak veya konsol üzerinden kurmaya yarar. gdebi sistemde yüklü gelmeyebilir, öncelikle gdebi paketinin kurulması gerekebilir. apt instal gdebi (gdebi paketi kurulur) konsol da kurulum yapmak için: konsol açılır, paketin olduğu dizine gidilir gdebi pardus.deb ile paket kurulur. arayüz üzerinden kurulum için:
dpkg	-i,	.deb paketlerini kurmak için kullanılan bir kurulum aracıdır. örn: dpkg -i x.deb komut dizisi ile kurulum yapılabilir.
update		sistemdeki paketleri günceller. örn: apt update şeklinde kullanılarak sistemdeki paketleri günceller.
upgrade		sistemdeki yüklü paketleri, repoda bulunan yüksek versiyonlarına yükseltir. örn: apt upgrade
fdisk	-l	sistemde bulunan disklerin görüntülenme, boyutlandırma gibi işlemleri parametrelerle birlikte kolaylıkla yapabilen komut. örn: fdisk -l /listeleme işlemini gerçekleştirir.
man		herhangi bir komutun kullanımı ile ilgili yardım almak için kullanılan komut. (Dil İngilizce) örn: man apt / apt komutu kullanımı, parametreleri ve görevlerini sıralar.
help		herhangi bir komutun kullanımı ile ilgili yardım almak için kullanılan komut. (Dil Türkçe) örn: apt help /apt komutu kullanımı, parametreleri ve görevlerini sıralar.

mount /umount	-a, -t, -w	sisteme sonradan dahil edilen aygıt veya dizinin açılışta otomatik olarak sisteme bağlı hale gelmesini sağlar. örn: mount /dev/sda1 /cdrom /bağlantıyı sağlar. örn: umount /dev/sda1 /cdrom /bağlantıyı kopartır.
touch		belirtilen adres üzerinde dosya oluşturur. Dosya daha önceden oluşturulmuş ise tarihini değiştirir. örn:touch pardus.txt /bulunduğu yerde pardus.txt adında bir dosya oluşturur.
echo		konsolda ekrana yada bir dosyaya veri yazmak için kullanılır. örn: echo pardus >>pardus.txt (dosya adı belirtilmezse sadece ekrana yazar)
mkdir		dosya veya dizin oluşturmak için kullanılır. örn: mkdir pardus.txt /bulunduğu yere dosya oluşturulmasını sağlar mkdir pardus / bulunduğ yere dizin oluşturulmasını sağlar.
rmdir	-- i,	dosya veya dizin silmek için kullanılır. örn: rmdir pardus.txt rmdir pardus / dizin boş değilse parametre kullanmaksızın silinmesine izin verilmeyecektir. rmdir --i pardus / --i parametresi ile boş değilse bile yoksay sil tercih edilmiş olur.

KOMUT	PARAMETRE (sık kullanılan)	AÇIKLAMA
cat	-n, -b	dosya içeriğinin metin olarak baştan sona doğru görüntülenmesini sağlar.
tac		dosya içeriğinin metin olarak sondan başa doğru görüntülenmesini sağlar.
less		
more		
head	-n, -v, -c	ilgili dosyanın, tamamının veya baştan itibaren sizin verdiğiniz parametreler doğrultusunda görüntülenmesini sağlar.
tail	-n, -v, -c	ilgili dosyanın, tamamının veya sondan itibaren sizin verdiğiniz parametreler doğrultusunda görüntülenmesini sağlar.
sort		dosyadaki satırları alfabetik sıraya göre düzenleyip ekrana getirir. örn:sort dosya adı (dosyadaki satırlar alfabetik sıralanır)
uniq		alt alta aynı olan kelimeleri teke indirmektedir. Sort komutu ile birlikte efektif kullanılabilir. örn: uniq dosya adı çıkış dosyası (çıkış dosyası belirtilmez ise sadece ekrana yazar.
cut		bir dosyada verilen parametrelere göre alanı keserek başka bir alana taşımaya sağlar . örn: cut seçenek dosya adı

KOMUT	PARAMETRE (sık kullanılan)	AÇIKLAMA
wc		sırasıyla dosyada bulunan satır, kelime ve karakter bilgisini verir.
grep		bir dosyanın içinde belirtilen ifadeyi arar, parametrelerle birlikte detaylı ve pratik arama imkanı sağlar.
fgrep		
find	-t,	verilen parametrelere göre arama yapan, çok sık kullanılan bir komuttur.
uname	-a, -m, v	işletim sistemi hakkında detaylı bilgi verir.
free		bellek ve swap alanı ile ilgili bilgileri görüntüler.
df		kullanılabilir disk alanını görüntüler.

